

Állattenyésztési napok

Tegnap kezdődtek meg az immár országos méretű hódmezővásárhelyi állattenyésztési napok idei tanácskozással. Az 5 évvel ezelőtt kezdeményezett, kétnapos vita-fórumra a Csongrád megyei mezőgazdasági üzemek szakemberei mellett más megyék állattenyésztési szakemberei közül is sokan eljöttek. Róza István, a Csongrád megyei pártbizottság titkára mondott megnyitó beszédet, amelyben a táj állattenyésztésének néhány időszerű kérdéséről beszélt. A szakmai előadások és hozzászólások sorát dr. Németh Lajos, a Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztérium főosztály-vezető-helyettesének vitaindítója vezette be: „A magyar állattenyésztés fejlesztésének célkitűzései” címmel. „Szaktudás és szakemberek szerepe a termelőszövetkezeti gazdálkodásban” — címmel dr. Szűcs Kálmán, a MEM főosztályvezetője tartott előadást. Tarsai Rezsőné, a MEM közgazdásza az Élőállat és az állati termék exportlehetőségeiről adott tájékoztatást.

A tanácskozás további részében tudományos és gyakorlati szakemberek, állami és gazdasági vezetők hozzájárulása következett. Az Agrártudományi Egyesület, a hódmezővásárhelyi Felsőfokú Mezőgazdasági Technikum, a Csongrád megyei Tanács V.B. Mezőgazdasági Osztálya, a TIT megyei szervezete, valamint az Országos Állattenyésztési Felügyelőség szegedi, területi kirendeltsége rendezésében megtartott tanácskozás ma folytatja munkáját.

ÚJ FILMEK

Jancsó Miklós művészetére *A harangok Rómába mentek* és a *Három csillag* után tulajdonképpen csak az *Oldás és a kötés* megalkotásakor figyeltünk fel. A világ néhány évvel később, a *Szegénylegények* után; kötetnyi cikk, méltatás, elemzés jelent meg róla külföldön és természetesen itthon is. E dolgozatok majdnem kivétel nélkül az elismerés hangján beszéltek Jancsó művészetéről, előadasmódjáról, mondanivalójának eredetiségéről, újdonságáról. A modern film-művészet nagy alkotóival, Antonionival, Fellinivel, Bergmannel mérték össze, méghozzá teljes joggal: Jancsó valóban sajátos világú, nagy hatású művet teremtett.

Aztán tavaly megismertük a második nagy Jancsó-filmet, a *Csillagosok, katonák*. A külföldi visszhang változatlanul az ünneplés maradt, itthon viszont megosztottak a vélemények. Többen az önméltós vadját vetették a rendező szemére. Valóban sok rokonságot találhatunk a két nagy Jancsó-film között. A lényegét, a mondanivalót tekintve azonban a *Szegénylegények*hez képest vitathatatlanul eredeti szellemű mű a *Csillagosok, katonák*.

S most itt az új Jancsó-film, a *Csend és kiáltás*, a trilógia harmadik része. Milyen film ez? Hogyan kapcsolódik a másik kettőhöz? Mond-e valami lényeges és fontos újat?

Mindenekelőtt: nem véletlenül beszélünk trilógiáról. A *Szegénylegények*nek, a *Csillagosok, katonák*-nak és az új filmnek, a *Csend és kiáltás*nak ugyanis azonos a *problematikája: a hatalom, az erőszak*. A *Szegénylegények*ben egyféle erőszakot láttunk, a rosszat, az elnyomót, a pusztítót. A *Csil-*

lagosok-ban már találkoztunk egy másikkal is, a felszabadító, népi hatalommal. Az új filmben, a *Csend és kiáltás*ban viszont megint egyféle hatalmat láttunk, a torzító, tönkretévő, pusztító hatalmat, a csendőri erőszakot a Tanácsköztársaság bukása után.

Másodszor azt emelnénk ki, hogy Jancsó új filmjében tovább folytatja sötét ki-szélesítő sajátos stílusát, előadasmódját. Mint közismert, erre a stílusra erőteljes elvontság a jellemző. Jancsó szavakkal nagyon keveset közöl filmje anyagáról. Arról például, hogy ez a film a Tanácsköztársaság bukása után játszódik, hogy bűnkáló hősiei kommunisták, direkt információként egyetlen és nem is kiemelt utalás hangzik el. Ugyanilyen módszerrel kezeli Jancsó az emberi viszonyokat is; szavakban alig mond róluk valamit.

Mindez kétségkívül nagyon megnehezíti a néző dolgát. A közönség ahhoz szokott, hogy amit a képen lát, megkapja szavak-

ban is. Itt a megértés legfőbb nehézsége ennek a szóbeli ismétlésnek hiánya. De bármennyire nehéz, bizonyult is ez a film, előadasmódja semmiképpen sem elvetendő.

Ennek ellenére sem tagadhatjuk viszont, hogy számunkra úgy tűnik, a *Csend és kiáltás* erőteljesebb, mint a másik két Jancsó-film. Az egyazon témakörben mozgó három film közül ez a legkevésbé eredeti, s ezért minőségünk, amelyet most vezetünk be első alkalommal a filmek értékelésében, nem a legjobb: a maximális hat helyett csak öt pont.

A szereplőgárda — Kozák András, Madaras József, Drahota Andrea, Törőcsik Mari, Latinovits Zoltán — mint a felsorolásból is látható, majdnem azonos a másik két film színészgárdájával. Hogy jól megértették a rendező törekvéseit, szándékait, nyilvánvalóan ennek a korábbi közös munkának is köszönhető.

Ö. L.

A csapda

Talán Jack London, vagy Cooper történeteire emlékezett legvonzóbb hangulattársítással ez a színes, szélesvásznú angol-kanadai film. Ugyanazok a hőb-fújta vadregényes fennsíkok, komoran ágaskodó faóriások töltik be a vásznat; a szemkápázató színek orgiájába sebes folyású víz kavargat. Múlt századi telepese-közösség pipiskedik zürzavaros szertartással az évenként idepöfögő hajó eleven rakományára elé: elítélt asszonyokat hoznak a

civilizáció szélére sodort társatlan férfiak válságdjára. Valahol az emberkö-zelség peremén pedig magányos vadászok, Jean La Bete pár négyzetméternyi birodalma, több nap járás-nyi rezervátuma dacol a környelemért alkudott élettel. A telepről neki adják el Ebet, az árva, riadt pillantású szolgálólányt, aki néma — egykor indiánok mészárolták le szüleit, s a látvány megcsönkította.

Egyszóval minden együtt van az édes-bús romantikához, belőle kerekített David Osborn látványra törő, kis-szentimentális történetet. Általa célozva az emberi sorsközösség, egymásra szorultság legendás erejére is. Ami különös értéke a Sidney Hayers rendezte film-nek: két főszereplőjének, Rita Tushingham-nek és Oliver Reed-nek pazar játéka, egy Jókai-reminiszten-ciákat keltő farkaskaland parádés felvétele és Ron Goodwin bő vérd zenéje. Játsszunk ezúttal — mint már mondtuk: először — mi is tanárosdit, osztályza-tunk érte: négyes.

N. I.

Képernyő

A hallgatás

Szinte minapi tragédia elevenedett meg a képernyőn szerda este. Alig néhány hónapja — az újságok is megírták — két garázda huligan agyonverte a 64 éves Loós Edét egy budapesti italbolt előtt — fél-száz ember vétkesen-passzív szemeláttára. A tettesek még napokig szabadon jártak-keltek munkahelyükre ugyanúgy, mint a kocsmá-élé — az ivóból ugyanis korábban kitiltották őket kö-tőzködő, összeférhetetlen viselkedésükért (így aztán rendszerint megfélemlített, inzultussal fenyegetett, meg-környékezett emberekkel hordatták ki maguknak a fröccsöket).

Maga az esemény aligha haladna meg egy — sajnos szokványos — bűnügyi történet dosszié-vastagságát, sőt a tettesek szándékos emberölési kísérlettel sem igen vádolhatóak. Pusztán rá akartak ijeszteni az idős férfira, akinek „bűne” mind-össze annyi, hogy valami-lyen szénlopás véletlen tanúja volt. A tett körülmé-nyeknek tisztázása, felderíté-se, nyomozása rendőrségi ügy. Ami ezen túlmenően mostmár morális síkon figyelemre: az eset szokatl-anul tragikus nyilvánossá-ga. Ez érdekelte elsősorban a filmriportert (Kovalik Károlyt).

Miért éreztem ezt az esz-közleten, monoton riporter-szemanu dialógusokra épít-tett tv-filmet *kitűnőnek*? Mert szembesített valameny-nyűnket gyávaságra, önös-ségre hajlamos sajátma-gunkkal. A megkérdőjelezte-k olyan válaszokat adtak, melyek eléggé lesújtók: a „nem az én asztalom”, „mi közöm hozzá”, sőt, tovább-ködösítve „semmi se láttam, semmi se hallottam”-replikákból va-lami elszomorító, farizeus konokság, velejeig kifásult, értelmetlen dac sűrűsödött össze a közösségre érzett felelősségből. Ezt a fajta kispolgári szemléletmódot már nem menti a beavatko-zás esetleges következmé-nyeitől tartó jogos félelem, hiszen a közösség fellelése mindenkor erősebb az egyéni bűnnél. Mert jóllehet vé-letlen, hogy akkor, ott, a Rudas László utcai kocsmá előtt Loós Ede viszonylag csekély inzultustól halálos sérüléseket szenvedett, de törvényszerű, hogy az embe-rek passzívítása tragédiához vezet. Egyébiránt is régóta behangolódunk már, hogy

a XX. század közepén — horribile dictu: szocialista társadalomban — nem lehet egyetlen partitúrával sakkbán tartani egész városnegyedet. Dehát hajlamosak vagyunk megelégedni róla: ezért olykor-olykor tenni is kell valamit. Loós Ede tragédiá-jának a rendőrség szolgálatát elégtételt, a tetteseket bí-róság vonja felelősségre, ítéli el — most. A *hallgatás* című filmriport pedig (Szal-ka Sándor írta-rendezte) általános érvénnyel figyel-meztet: holnap te is szenvedő részese lehetsz annak, ha nem hiszed kötelezőnek ma-gadra a rendőrségi élet elemi-erkölcsi normáit.

Nikolényi István

Az Írószövetség taggyűlése

Csütörtökön a Fészek mű-vészklubban öss>taggyűlést tartott a Magyar Írók Szö-vetsége. Dobozy Imre főtít-kár megnyitója után Darvas József elnök vont mérleget az írószövetségnek az elmúlt két évben — a legutóbbi köz-gyűlés óta — végzett mun-kájáról, elemezte mai iro-dalmunk helyzetét, az írók testületének külföldi kapcsola-tait, s felvázolta a következ-ő — két év múlva össze-ülő — közgyűlésig esedékes feladatokat.

Zongoraest

A fiatal művész, Baranyai László már most is azok kö-zé tartozik, aki minden pro-dukciónálval feltámasztja bennünk az igényt, hogy ugyanazt a művet akár köz-vetlenül megégyeszer meghall-gassuk az ő tolmácsolásában. Nem véletlen, hogy a múlt év szeptemberében rendezett bukaresti zenei versenyen oklevelet nyert, holott több beérkezett művésznél már az első fordulóban kiesett. Baranyai játékatól távol áll minden póz, különködés, hatásadás. Természete-sen és bensőségesen muzsi-kál; kiváló értelmi és tech-nikai képességekkel rendel-kezik.

A magas billentéskultúrá-val előadott Mozart h-moll Adagio-ja után azt hittük, hogy Beethoven késői A-dúr szonátájának megrázó tol-mácsolásával az est tető-pontjához érkezünk. Pro-kojev VII. szonátája és a szünet utáni Schumann Da-vidsbünder-táncok annyiban jelentettek még fokozást, hogy Baranyai előadói mű-vészetének szellemes és vir-tuóz oldalát is megmutatták.

Dr. Nagy István

KISZ-védnökség

A Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség — a KISZ VII. kongresszusának határo-zata alapján — védnökséget vállalt a harmadik ötéves terv legnagyobb gépipari be-ruházása, a közúti járműipar fejlesztésének programja fö-lött. Az erről szóló alapok-mányt csütörtökön írták alá az ifjúsági szállóban.

A védnökségen belül a KISZ Központi Bizottsága a fiatalok mozgósításával tá-mogatja a Kohó-és Gépipa-ri Minisztériumot, valamint a munkálatokban részt vevő vállalatok vezetőit a prog-ram megvalósításában.

Furcsa udvariasság

„A napokban egy kisven-dégloben ebédelttem — írja Szabó Zsigmond (Jósika utca 14.) — s utána feketét kaptam, holott azt nem kértem. A felszolgáló megnyugt-atott, hogy a kávé tiszte-lettől és térítés nélkül ka-pom, mert aznap én voltam az első vendég, aki a belé-péskor köszöntem. Aztán megtudtam, hogy a kedves vendégeket így akarják rá-szoktatni a kölcsönös tisztelet megadására. Az ingyen felszolgált fekete pedig idő-vel meghozza a kívánt ered-ményt. Másnap hasznosítá-ni akartam tapasztalatomat és betértem egy üzletbe, hogy nadrágtartót vegyek. Mosolyogva gondoltam arra, hogy neán az első köszö-nésért ezúttal a nadrágtartó egyik szárát majd díjmentesen kapom. Jó hangosan kö-szöntem, de feleletet nem kaptam rá. A hosszán tartó csendbenn azután becsuk-tam magam mögött az aj-tót, s az üzletből ezúttal köszöns nélkül távoztam. Úgy gondolom, ebbe az üz-lethe még nem érkezett meg az új mechanizmus sze-le, vagy a régi ellenszél visszafújja.”

VALLALATOK, FIGYELEM!

Csongrád megye területén ipari termelés céljára alkalmas helyiségekkel rendelkező vállalat

profilátvételt keres vagy hasznosításra, együttműködésre ajánlkozik

Megkeresést:

Hódmezővásárhely, postafiók 51. sz. alatt kérünk, folyó hó 31-ig.

Ismét a viteldij

Az öthalmi gazdaság és a fehértói halgazdaság dolgo-zói közül többen aláírták azt a levelet, amelyet szer-kesztőségünknek juttattak el. Azt írják a szülők, hogy gyermekeik Szegedre járnak iskolába, tanulóbérlettel utaznak autóbusszon. de március 7-e óta a hazafelé tar-tó gyerekek nem érik el a két helyi járatot. Egyik dél-után 2-kor indul. A távol-sági járaton közlekedő autó-busszon pedig a tanulóbérlet mellett még 2 forint vitel-diját kérnek tőlük. A ké-sőbb, a 15.45-kor induló au-tóbusszt sem éri el sok kö-zépisikolás, gyógytornára já-

ró, váltott rendszerű osz-tályban tanuló gyerek. Szeptemberben az új bérle-ték megváltásánál kérték a szülőket, hogy a gyerekek bér-lite a távolsági járatokra is érvényes legyen. Akkor azt a váiaszt kapták, hogy a díjszabás teljesen egyforma és mindegy, melyik buszon mennek haza a tanulók. Most viszont olyan helyzet előtt állnak, hogy az úti-költség a buszbérlet árának kétszeresét is eléri, vagy a gyerekek a nyílt országúton a bérletek mellett kilomé-tereket kénytelenek gyalo-golni.

Jó hely építkezésre

Horváth Sándor (Petőfi telep) levelében hivatkozik egy korábban írott cikkünkre, amelyben azt a témát tárgyaltuk, hogy hol lehet még építkezni Szegeden. Elismeréssel szól arról a döntésről, hogy a város vezé-tői Tarjantelepet választották az újabb nagyszabá-sú szegedi építkezés színhe lyéül. Olvasóink ezt a dön-tést úgy tekintik, mint amely alkalmat ad arra, hogy a külső területek is kisebb vá rosokzözpontot alkotnak majd a jövőben.

Kihagyott útszakasz

A Dorozsmai úti lakosok nevében írt levelet szerkesz-tőségünknek Szabó András (Dorozsmai út 113.) azzal kapcsolatban, hogy a do-rozsmai vasúti átjárótól, a zsilipig meglehetősen sötét az útszakasz. Félő, hogy emiatt könnyen adódhat baleset az esti órákban: „Valószínűleg ezt a szakaszt valahogy kifelejtették a kor-szerűbb közvilágításból,

minden második villanyosz-lopon van ugyan égő. Sok oszlopon ott a tartóvas, csak lámpára vár. Ilyenformán a sötét foltokat ki lehetne töl-teni fénnel.”

A szappan két ára

Csányi Mihályné (Béke-telep, Zsámbokréti sor 6.) levelében szóvá teszi, hogy telepük fűszertüztében olykor többet számoltak ne-ki a kelletténél bizonyos árukért. Március 4-én a Csongrádi sugárúti vámház-hoz közeli boltba ment vá-sárolni. A Flóra mosószap-pant itt 5 forintért kapta, a Figaró borotvapengét 1,20-ért. „A mi boltunkban — írja — ugyanaz a szappan 5,60 forint, a borotvapenge pedig 1,30 forint. Hogy le-het ugyanannak az árunak kétféle ára?”

Magyar nők ajándéka Vietnamnak

A Magyar Nők Országos Tanácsánál most összegezik az idei Nemzetközi Nőnap akcióprogramjának eredmé-nyeit. Az ország minden re-széből érkező hírek kieme-lik, hogy a nőnap ünnepsé-gek mindenütt nagyszabású politikai demonstrációk vol-tak az igazságért küzdő vi-etnami nép mellett.

A vietnami nép anyagi tá-mogatására gyűjtési akció bontakozott ki a magyar nők körében. Előzetes adatok

szerint 11 megyében 300 000 forintot gyűjtöttek össze a vietnami szolidaritási alapra. Dávod községben 600 tsz-asszony munkacsapatai a ju-talomra szánt 200 forintot adományozták, Drávafokon a műsoros est bevételét, a Ko-márom megyei asszonyok az eladott díszes zsebkendők el-lenértékét ajánlották fel. A nyíregyházi postásnők több tranzisztoros rádiót adomá-nyoztak Vietnamnak.

Francia postás filmnapok

A tavaly megkötött fran-cia-magyar műszaki tudomá-nyos együttműködési meg-állapodás alapján sorra ke-rülő francia postás filmna-pot csütörtökön a Technika Házában Horn Dezső, a köz-lekedés- és postaügyi minis-ter első helyettese, a posta vezérigazgatója, valamint Raymond Gastambide, a Francia Köztársaság magya-rországi nagykövete ünnep-lyesen nyitotta meg. A pos-

taí szakemberek tíz szakmai filmből ismerkedhettek meg a francia postások munkájá-val. A filmeket később be-mutatják a szegedi, a sop-roni és a pécsi postagazga-tóság területén dolgozó pos-tásoknak is.

PENTEK,
1968. MÁRCIUS 15.

DEL-MAGYARORSZAG 5